FRATRIS ARCHANGELI A PARMA SOCII PATRIS MACEDO EPISTOLA OBUIA...

Arcangelo : da Parma

Digitized by Google

pareat quanto iure affirmet, quæ tu negare contendis, & quam ſint aliena à cauſa quæ profers.

Patet Scopum Macedi eſſe retinere in Auguſtino nomen *Albini* viri, vti eſt in omnibus exemplaribus, ita vt ille vir ſit, non femina *Albina*, ea ratione: quia nomen maſculinum viri ſignificare feminam nequit, quod tu aſſerebas affirmans *Albinum* virum ſignificare *Albinam* feminam. Improbauit tuam rationem, qua hoc ſuadebas: dicebas *in illa ætate ſolere vſurpari promiſcuè à Sanctis Patribus, nomina virorum, & feminarum*, & negauit hoc per veteres, & nuperos Grammaticos licuiſſe. Ab hoc ſcopo, doctiſſimè Pater, tu deflectis in hac tua Epiſtola, & alio collimas eruditionem tuam; probas enim terminationes nominum maſculinorum conuenire etiam femininis, idque accumulatis auctoribus probare contendis. Nemo tibi hoc negat. Patet enim multa nomina feminina habere terminationem maſculinam vti *domus*, *ficus*, *acus*, & huiuſmodi. Non erat hic ſcopus P. Macedo, ſed longè alius: videlicet nomina virorum, feminis non quadrare, neque contra. Audi rationem. Nomina imponuntur ad res propriè ſignificandas. Maſculinum ſignificat marem, femininum feminam, qui diſtinctos ſexus habent, ac proinde diſtinctis nominibus ſignificantur, alioqui confunderentur ſignificata, quando nomina confunduntur. Quare linguæ eruditæ, qualis eſt Hebræa, Græca, & Latina, ſemper nomina virorum, & mulierum diſtinxerunt. Hebræa, quæ ſacra eſt, aſſignat peculiares litteras viro, & feminæ, vt verum ſit illud Geneſis 2. *omne quod vocauit Adam ipſum eſt nomen eius:* Apparet in Iſch, & Iſcha. Aſſignat autem femininis he præcedente camets, & accentu in vltima, vel he præcedente ſegol, & accentu in penultima, vel præcedente chiric, aut ſcurech, & accentu in vltima. Idem tradit Latina, que *Vs* aſſignat viris, & *A* feminis. Non legimus Tullius pro Tullia, Seruius pro Seruia, Paulus pro Paula, Cornelius pro Cornelia. Græca verò quoniam terminationes minus diſtinctas

habet

habet adhibet,& affigit articulos,quibus nomina diſtinguantur, ideſt *o.i.to.* Hæc doctrina conſtans eſt, & ex ea probatur *Albinus* eſſe nomen viri Albini,non feminæ Albinę. Hoc doctiſſime Noris, tuæ eruditiones, & exempla non probant; ſed tantum probant, nomina quædam terminata in *Vs* ſignificare rem non maſculinam, quod diuerſum eſt à ſcopo Macedi. Qui tuis te exemplis poteſt refellere. Affers *Eunuchus*, & *Aegyptus*: at hæc duo nomina non ſignificant feminam, temetipſo auctore. Eſt enim *Eunuchus Comædia*, non femina, *Aegyptus* Regio, non femina; quo fateris non inueniſſe te vllum nomen viri, quod ſignificaret feminam:niſi fortè velis *Eunuchum* feminę accommodare,quod eſt incongruum, ideò rectè dixiſti *Eunuchus Comædia*, non vero Eunuchus femina. Allegas pro te Roſuueydum, qui Albinum legit pro Albina, cui nos refragamur; non enim ille eſt ex Præceptoribus, quos Macedo citauit. Facilius eſſet dicere irrepſiſſe mendum in nomen Albinus, quod debuit eſſe Albina. Quod adiungis de *Melanio* pro Melania, rem non continet; Melanium quippe nomen eſt neutrum, non maſculinum: quod etiam intellige de *Euſtochium*. Expectamus à te, vir doctiſſime, exempla alia in quibus appelletur femina nomine proprio viri. Dico *proprio*: quoniam multa ſunt virorum cognomina, quæ terminantur in A. quæ eſt terminatio feminina: vti Sulla, Fimbria, Catilina, Cæcina; ſed ne viderentur feminæ, diſtinguebantur nominibus maſculinis proprijs virorum, vti Lucius, Caius, Sergius, Aulus, tanta erat Religio Latinis nominandi.

Liquet ex eo, aliorſum expectare, quæ tu eruditiſſimè tradis de Glycerio, & Glyceria, quæ propterea prætermittimus, cum aliena ſint à Scopo noſtro. Præterea Glycerium nomen eſt neutrum, non maſculinum, ac proinde extra quæſtionem. Hic eſt ſenſus, & Scopus Patris Macedo, qui rationem tuam impugnat: videlicet Patrum illorum tempore, ideſt Hieronymi, Auguſtini, Paulini *promiſcuè ſolita eſſe virorum, & feminarum nomina vſurpari*. Hanc

tuam poſitionem meritò non recipit Macedo, tum quia illi Patres latiniſſimi erant, nec debuerunt à priſca latinitate deuiare, tum quia tua ratio non probatur exemplis illorum Patrum, ſed exemplis aliorum auctorum alterius temporis prioris, puta Terentij, Horatij, & huiuſmodi: vndè patet, non eo ſolum tempore illorũ Patrum, morem illum (ſi eſſet) miſcendi nomina viguiſſe, cũ etiam aureis latinitatis ſæculis viguerit: tum præcipuè, quia non colligitur ex vno exemplo ille vſus loquendi communis, nec enim ex vno probantur plura, ſed ex pluribus probantur pauciora. Hoc animaduertit Macedo: á te vnum tantum exemplum afferri, & ex eo colligi vſum communem, quod eſt contra regulam inductionis logicæ, quæ ex pluribus infert vnum, non contrà. Producis, vir doctiſſimè, exemplum ſolius *Albini* pro Albina, & ex eo infers vſum communem, qui ex eo non ſequitur. Accedit quòd nomen *Albinus*, non poteſt trahi in exemplum, cùm de eo litigetur. Vrgeo. An quia ſemel eſt in Sacris iumentum locutum, inde colligitur ſolita loqui iumenta? Num quia Liuius refert bouem aliquando locutum, rectè infertur, boues loqui conſueuiſſe? Ego qui recens à logica ſum planè inficiabor. Hæc ſunt quæ diſplicuerunt P. Macedo. Quem tu reprehendis quod dixerit. *Nec Glycerium apud Terentium in Andria Glyceria vocari potuit*. Meo iudicio immeritò, nam ille retinuit Glycerium intra Comœdiam Terentij, in qua certè ſemper appellatur Glycerium, tu verò probas extra Terentium inueniri nomine Glyceriæ, & Glyceræ, ideſt apud Horatium, & alios, de quibus Macedo non loquebatur, & illi de alijs Glycerijs loquebãtur. Aliud agis. Caret igitur reprehẽſione; ſed non ceſſas tantum virum incuſare; dicis eum perperam dixiſſe *Euſtochium nomen proprium virginis eſſe*, negas enim, & ais eſſe *Iulia* ex loco Hieronymi Epiſt. 27. his verbis. *Iuncta eſt Toxotio, qui Aeneæ, & Iuliorum altiſſimum ſanguinem trahit, vndè etiam filia eius virgo Euſtochium, Iulia nuncupatur*. Libero Macedum primò, quia ille cum dixit *nomen proprium virginis*, non eſt cogendus ad eum ſenſum,

vt

vt *Euſtochium* ſit nomen proprium, ſed ſiue nomen ſit, ſiue cognomen, quadrare in ſolam Euſtochium. Deindè nego non eſſe proprium nomen, quia nomen *Iulia* eſt nomen gentilitium, à maioribus tractum, non autem nomen proprium virginis, quod erat *Euſtochium*, & patet quia alij eiuſdem gentis Iulij poterant appellari; itaque Toxotius eius frater potuit etiam Iulius appellari. Huc pertinet Gandorfodi dictum, qui *Toxotios Iunijs*, vt tute ais, *accenſuit*, nam ſi hoc ſit verum, ſequitur Euſtochium *Iuniam* eſſe nuncupandam. Manet itaque liber Macedo à Nota. Reſpondet tibi vir pientiſſimus hoc loco verbis Auguſtini. *Ignorantiam meam de origine animarum te corripiente, atque obiurgante, non moleſtè ferrem, imò inſuper & gratias magnas agerem, ſi eam mihi non ſolum duris percuteres conuitijs, ſed veris etiam excuteres dictis. Si enim me poſſes docere quod neſcio, non ſolum te verbis, ſed & pugnis cadentem deberem patientiſſimè ſuſtinere.*

Quæro ex te, doctiſſime vir, tanquam diſcipulus, quorſum tendit illud teſtimonium Capitolini *Deſponſata* inquit *illi erat* Iulia *Fadella proneptis Antonini, quam poſtea accepit Toxotius eiuſdem familiæ Senator?* Putaſne fortè iſtam, Iuliam, noſtram eſſe *Euſtochium*, quæ virgo erat, & perpetuò virgo fuit? Et tempore excluditur? Quod ſi aliam, vti par eſt, eſſe arbitraris, iam alia præter noſtram Euſtochium *Iulia* appellabatur, & ruit illa coniectura, cum conſtet *Iulia* commune nomen, & gentilitium haberi. Ex his conſtat P. Macedum ſcopum attigiſſe, & rem acu tetigiſſe.

Supereſt dicere de illo exemplo inuento apud Gruterum. Producis epitaphium, vbi eſt *Ramo Vrſulæ*, in quo videris triumphare, ſed laurea in muſtaceo, vt ait Cicero. Retorquetur enim hoc modo. Primum *Ramus* non eſt nomen viri: deindè additur ei *Vrſulæ*, ne maſculus eſſe crederetur, ac in te vertitur exemplum. Tam enim eſt alienum à femina nomen viri, vt etiam nomen Ramo, qui vir non erat, diſtinguendus fuerit addito cognomine feminino.

Ma-

Maneat igitur, Albinum non poni pro Albina, Melanium aptum exemplum non eſſe, quod ſit neutrum, nec, vt verum foret Albini exemplum, colligi conſuetudinem ſic appellandi. *Eunuchus* in propria ſignificatione non quadrare in feminam. Nomen *Egyptus* eſſe regionis, non viri, atque adeo nihil probare. *Glycerium* apud Terentium, Glyceriam minimè nuncupari. *Euſtochium* Virginem proprio nomine Euſtochium, communi verò, & gentilitio Iuliam nominari. *Ramum* non eſſe nomen viri, atque adeo non eſſe aptum, præterea cognomine Vrſulæ ad ſignificatum femininum reuocari. Hęc de grammatica quæſtione, in qua tu à priſcis magiſtris, & nuperis probatis præceptoribus deuiaſti, & maluiſti nouis Ianſeniſtarum commentationibus in lib. *Nouelle methode* adhærere, ex quibus omnes tuas eruditiones ijſdem penè verbis in tuam Aduentoriam tranſtuliſti.

Alia de Albino: Quis ille fuerit, difficilior eſt, & vltra meum captum; eam ſuo tempore ſuſcipiet P. Macedo, & quoniam tibi licet differre apologiam tuam pro cauſa principali; licebit ei præſertim occupatiſſimo, & properanti eam in opportunius tempus reſeruare. Interim tamen quod meæ facultatis eſt, animaduerto, prudentiſſimè ſe in hac materia geſſiſſe. Nam primum ille obtinuit vt *Albinus* vir eſſet non Albina; deinde retinuit lectiones exemplarium Auguſtini: quod ſibi propoſuerat. Præterea diligenter inueſtigauit excuſſis multis Auguſtini operibus iſta nomina *Albini*, & P*iniani*, *et Melaniæ*, vt ſemper Albinum retinendum eſſe oſtenderet. Inſuper vidit difficultatem, adſtruendi certam perſonam, quam etiam vidit Baronius, & tu ipſe comperiſti, ac ea deterritus Albinam ſubſtituiſti, quod lectiones non patiuntur. Præterea acutè, & ſubtiliter locum Auguſtini à te minus benè expoſitum interpretatus eſt, ſeruata lectione integra, non autem mutata, & violata, quod Roſuucydus fecit, quem ſequeris. Tandem obtinuit quod ſuſceperat, nempè Albinam excludere, & *Albinum* retinere. Satis

hoc

hoc ei erat propoſitum, nec oportebat tranſire vlterius ad inueniendam certam perſonam: quæſtio enim erat, vtrum Albinus vir, vel Albina femina in Auguſtino poneretur. Euicit argumentando, virum eſſe, non feminam, nec amplius exigebatur. Quod ſi vlterius progreſſus eſt extra officium, & debitum fuit, & vt aiunt, ex abundantia, in quo ille prudenter diſcurrit, nempè excludendo Albinum filium quem induxerat, quanquam dubius, Baronius; quòd erat iunior, quàm vt primo loco nominaretur. Supererat igitur, vt ille vir Albinus ſenior eſſet Piniano, & Melania. Is nullus ſanè eſse poterat, niſi, aut pater, aut auus, aut *Thios* Quid hic eſt, quod non ſit à maturo iudicio profectum? Certè ita opinantur omnes docti, qui hanc particulam, quam tu irrides, legerunt: nec erat opus vlterius tendere, quòd illa quæſtio: *Quiſnam eſſet ex ijs ſenioribus*, non pertinebat ad ſcopum Macedi, vt apparet. Laudandus eſt igitur, non vituperandus. Nihil enim ille, *para to prepon*

Quas tu hic excitas tragædias contra P. Macedum! Quas ei contumelias, quæ conuicia facis, Audi me quæſo pacatè; Propone tibi Albinum virum. Quem eum eſse dices? Neminem, niſi aliquem ex ijs, quos P. Macedo adduxit. At reſpondes: non inueniri iſtum Albinum. Verùm hoc argumentum eſt negatiuum, quod nihil concludit aduerſus affirmantem. Progredior. Fige oculos in Patre Piniani. Cur non erit hic ille Albinus! Negas, quia ille Pater Piniani dicebatur *Seuerus*. An non potuit appellari *Albinus*, ſicuti Euſtochium Iulia potuit appellari? Repetis, non inueniri iſtud nomen. Non tamen ex eo ſequitur non potuiſſe duplici nomine vocari. Scis enim Romanos tria nomina habere ſolitos, certè vno tantum non appellari. Cur igitur iſtum excludis? Pergo. Conuerte oculos ad Socerum Piniani. Mihi videtur probabile hunc Albinum illum fuiſse. Occurris euidenter te demonſtrare non fuiſse. Oſtendo eſse probabile: nam vero ſimile eſt quod ait Chifletius, anno 416. eiuſdem obitum ponere, tum non erit ab

re biennium addere, & affirmare eum vſque ad annum 18. vixiſſe, quo anno te auctore librum illum Auguſtinus ſcripſit. Ergo veroſimile eſt, eum Albinum ſocerum Piniani eſſe potuiſſe. Quid ſi Auguſtinus eum librum ante illum annum 18. in quo defunctus eſt Zoſimus, librum edidit? Nihil enim repugnat vno anno ante cum Zoſimus ante mortem ſuam Pelagianos damnare potuerit. De paruulo igitur ſpatio laboramus. Monſtrabit tibi Macedo ſocerum iſtum anno 418. viuere potuiſſe. Cur ergo, ſi hæc non ſunt improbabilia, Macedum reprobas? Noſti, quàm ſit impedita ratio chronologiæ, & quanta ſit varietas in ſupputatione annorũ, vti in tuo libro de Hiſt. Pelag. teſtaris. Non debes tuas opiniones certas, & indubitatas putare, & moderatius de iſtis diſſerere: quod ſi feciſſes, non toties à Baronio defeciſſes. Hæc ex meo paupere penu tibi repono. Tempus erit, cum à doctiſſimo viro minus occupato refuteris. Quomodo irrides argumentũ Macedi, quod eſt à partium enumeratione, Aui, Soceri, Patris, Filij, quod tu ſoluere cum deberes, nec poſſes, confugiſti ad irriſiones. Vtcumque ſit, Retinendus eſt omnino Albinus, quo retento, neceſſe eſt, aliquem Albinum reponere, ne cum recentioribus illis Grammaticæ nouatoribus Ianſeniſtis hominibus ſentiamus. Doleo vicem tuam (non vt ais vices) qui voluiſti contra Macedum Auguſtini interpretem, & diſcipulum aculeatum calamum conuertere, cuius ego nomine Auguſtini verba proferre volo (*Lib. 1. contra* Iulianum *init.*) *Contumelias tuas, & verba maledica,* Iuliane, *quæ ardens iracundia anhelaſti, ſi me contemnere dixero mentiar. Quomodo enim poſſum iſta contemnere vbi teſtimonium conſcientiæ meæ cogitans, vel gaudere me video debere pro me, vel dolere pro te*, & rurſum. *Pauca, quæ velut infirmiora exiſtimaſti, proſternere, & conculcare molitus es, quæ tamen attingere timuiſti, in concuſſa manere monſtrantur.*

Nunc affero quod mirere. Vbi tu, doctiſſime vir, ineruditum putas Macedum, ibi ille ſe præbet eruditiſſimum. Scias eum euoluiſſe multos libros, ac in ijs Hieronimum;

Augu-

Auguſtinum, Paulinum, Proſperum, Vitas Patrum, Poſſidium, Palladium, Ruffinum, Metafraſtem, Surium, Baronium, Spondanum, & ipſum quem citas Roſſuueydum, & quia vidit in Hiſtorijs non poſſe inueniri iſtum Albinum, id circo faſſus eſt ingenuè, latere ſe, quis eſſet:propterea ad coniecturas recurrit, ac vti vir ingenioſus, & circunſpectus inuenit illam optimam, elicitam ex ipſo met textu Auguſtino *ſinceriſſimi fratres dilecti à Deo Albine, Piniane, & Melania*, quod nomen fratres ſignificat maiorem partem maſculos eſſe *ſinceriſſimi, dilecti*. Hanc tu coniecturam refellis adducto exemplo Epiſtolæ Auguſtini ad Paulinum, & Theraſiam, in qua dicitur *Fratribus Paulino, & Teraſia: Sancti fratres, & dilecti Deo; dilectissimi prę stantiſſimi fratres*, pace tua dicam, minus capis vim coniecturæ, & tuum exemplum rem non continet, & apparet Macedi ingenium, quppe qui notauit in verbis Auguſtini vbi ponuntur duæ feminę: ſocrus, vt tu ais *Albina*, & vxor *Melania*, vnus tantùm *Pinianus* vir, non debuiſse dici fratres à minori numero, ideſt ab vno viro: nec valet pręrogatiua ſexus, quia tu ipſe fateris primum locum habere Albinam, quòd ſocrus erat. Vide nunc ingenium Macedi. Feminæ præſtant numero, ac dignitate, ergo debent etiam præſtare appellatione, non autem appellari *fratres* propter vnum Pinianum. Tuum exemplum non eſt aptum, quia in Epiſtola ad Paulinum, & Theraſiam duo ſoli nominantur *Paulinus*, & *Theraſia*: vbi oportet præcedat vnus maſculus vnam feminam. Rectè argumentareris, ſi cum Paulino duæ feminę concurrerent cum pręrogatiua dignitatis, ſicuti in proximo exemplo *Albine, Piniane, & Melania*. Atque hic ego exulto lętitia, & admiror ſubtilitatem, & acumen P. Macedi cum infinita eruditione coniunctum. Noſce doctiſsime Noris, quantum valeat ingenium ad difficultates hiſtoricas extricandas. Confirmo coniecturam Macedi, & ſatisfacio tuæ dubitationi, quam poſses opponere, afferendo modum, quo Auguſtinus vtitur, quando ſcribit ad virum, & feminas, plures, & digniores,

quàm ſit vnus vir cum illis cõcurrens. Epiſtola 87. *Dilectiſſimæ, & ſanctiſſimæ Matri Felicitati, & fratri Ruſtico, & ſororibus, quæ vobiſcum ſunt, Auguſtinus.* Nota differentiam appellationum; nõ appellauit Felicitatem, & Ruſticum fratres, quia Felicitas dignior erat Ruſtico; & quia alias ſorores erant, diſtinxit ſalutationes. Ita faceret Auguſtinus, ſi *Albinus* ſocrus eſset, non autem appellaret *fratres*, cum præſertim Melania adderetur. Hac ratione coniectura ita roboratur, vt tranſeat in euidens argumentum, quo demonſtratur apud Auguſtinum non poſſe *Albinum* feminam eſse. Deſine igitur, doctiſſime vir, Macedum reprehendere, imo ſuſpice, & venerare hominem in Auguſtino mirabiliter verſatum, & ingenioſiſſime Hiſtorias verſantem. Nec ſolum adhibet locum Auguſtini, ſed etiam egregium teſtimonium Hieronymi Epiſt. 29. *Sancti, inquit, filij communes* Albinus, *Apinianus, et Melania, plurimum vos ſalutant.* Vbi Grauius: *Auguſtinus, vt ſcribitur in vetuſtis exemplaribus, ſcripſit duos libros de peccato originali, ad* Albinum, *et Pinianum, et Melaniam. Quorum primus eſt de Gratia Chriſti contra Pelagium, et Celeſtium in excuſſis codicibus, cuius initium. Quantum de veſtra corporali, et maximè ſpirituali, ſalute gaudeamus, ſinceriſſimi fratres dilecti à Deo,* Albine, *Piniane, et Melania, quia effari non poſſumus, vobis cogitandum credendumque committimus. Melania autem hac eſt maioris Melaniæ neptis, quæ nupſit Piniano, Seueri ex Præfecti filio, teſte Heraclide in Paradiſo.* Obſerua Sanctum Hieronymum appellaſse Filios nomine maſculino, vti Auguſtinus appellauerat fratres, quod non faceret niſi duo Albinus, & Pinianus viri eſsent. Si contrà ſentire pergas, Auguſtino, & Hieronymo aduerſaberis.

Quod verò attinet ad illud pag. 34. vbi enumeras, vir eruditiſſime, auctores, qui damnant Semipelagianiſmi Sanctum Hilarium Arelatenſem, ego animaduerto, minus hoc eſſe verum, quàm à te creditur. Quod ſic oſtendo, Proſperũ, Teophilum Raynaudũ, Gabrielem de Henao tantùm dicere, Hilarium

lāriū doctrinā Auguſtini de Prędeſtinatione *in querelā traxiſſe*: quod non eſt damnare eum Semipelagianiſmi, vt euidenter oſtendit P. Macedo. Syrmondum verò dicere, *non probari eà in parte doctrinam Auguſtini*: quod ſine hæreſi ſtare poteſt, cum multis Catholicis Doctoribus ea innocenter, & ſine nota non probetur. Ex alijs Fratres Sammarthani tantùm aiunt, Hilarium fuiſſe contrarium doctrinæ Auguſtini. Hoc autem non continet hæreſim, quia multi hodie Catholici in hac ſententia Auguſtino aduerſantur. Gilbertus Maguinus idem dicit, quamquam durius loquatur, dum ait *teſte Proſpero Hilarium, & alios Sancti Auguſtini de gratuita Dei de Prædeſtinatione doctrinam, non minus, quam hæreſim auerſati ſunt*. Apparet tamen ex his verbis eum non ita ſenſiſſe, ſed Auctore Proſpero, rem de alijs affirmaſſe; cum autem ſit falſum, Proſperum illud dixiſſe, Maguini teſtimonium irritum redditur. Vlterium habeto, Pater doctiſſime, quamquam ne hic quidem Semipelagianiſmum attribuit Hilario. Solum quippe ait, eum à Proſpero inter eos annumerari, qui ab Auguſtino in doctrina de Prædeſtinatione diſſentiunt; vndè deducitur P. Macedum rectè omninò dixiſſe, nullum Auctorem bonum, malum eſſe, qui Semipelagianiſmum Hilario attribuerit. Manes igitur, Sapientiſſime Pater, tu ſolus huiuſce opinationis Auctor, quem nos magnoperè dolemus in ea eſſe ſententia. Peto à te ſuppliciter, vt velis ab ea diſcedere, & Patri Macedo adhærere, & Sanctum Hilarium iſta calumnia liberare. Et quamquam afferas, te ſcribere velle in confirmationem hæreſeos Sancti Vincentij Lirinenſis, & Sancti Hilarij Arelatenſis, & reliquorum Sanctorum, & Monachorum Lirinenſium, ego id te facturum eſſe non exiſtimo; non enim poteſt ab homine pio negari, eos eſſe Sanctos in Martyrologio nominatos, quo cum ſtare non poteſt hæreſis Semipelagiana. Nec valet dicere, eo tempore, Semipelagianam hæreſim non eſſe damnatam, quia vti probat euidenter P. Macedo, etiam te Auctore non valet illa excuſatio, cum Semipelagianiſmus ab

initio damnatus eſſet propter duas rationes à P. Macedo adductas. Prima, quia Semipelagiani in Pelagianis fuerunt damnati, quemadmodum Semiariani in Arianis, nam Pelagiani dupliciter errabant; tum quia negabant neceſſitatem gratiæ; tum quia affirmabant gratiam dari ex meritis, & hic ſecundus error erat Semipelagianorum, & propter illum in Pelagianis damnati erant à Patribus Africanis in ſuis Concilijs, & ab Innocentio, Zoſimo, & Bonifacio Pontificibus Romanis, tum quia ſentiebant contra Epiſtolam Decretalem Cæleſtini damnantis Semipelagianiſmum, præſertim Vincentius Lirinenſis, quem tu aſſirmas illam Epiſtolam decretalem impugnaſſe, & detorſiſſe. Vnde ego, tua pace, dicam, & habita reuerentia tam docto, & Religioſo viro, non poſſum credere, te affirmaturum, hos Sanctos Semipelagianos fuiſſe, cum eos eſſe conſecratos à Sancta Matre Eccleſia negari non poſſit. Et quidem, vti ſum recens à Logica, argumento euidenti probare volo, contradictionem eſſe in tua ſententia, quæ tenet, eos Sanctos eſſe, & Semipelagianos, & ſic formo huiuſmodi argumentum. Nullus Hæreticus Semipelagianus in Cęlo eſt, ſed in illa ſententia præfata Vincentius Lirinenſis eſt Hæreticus Semipelagianus, ergo in Cęlo non eſt. Maior conſtat: minor affirmatur in tua ſententia tenente poſt Epiſtolam Cæleſtini, eum contumacem, & Hæreticum fuiſſe; conſequentia rectè colligit, cum ſit in Ferio; itaque hoc ego argumento conuincor, & puto debere quemlibet Chriſtianum conuinci. Hæc ſunt quæ mihi occurrerunt circa tuam Epiſtolam ad defenſionem Patris Macedi Magiſtri mei, quem etiam liberare à tuis notis volo. Memineris ab eo te iuuenem fuiſſe commendatum, & ornatum, multa te cum illo communicaſſe. Audiui enim te ſępe fatentem quaſi *alumnum* tanti viri fuiſſe, quod quamquam dixeris pro tua modeſtia, fortè non abertat à veritate. Ille te in ſuis libris ſępe, & magnoperè laudat, pręſertim tomo 2. Collat. doctrinæ D. Thomæ, & Scoti, vbi te citat ſexcenties, & effuſa manu laudes tuas

cumu-

cumulat, cum tamen tu multò rarius, & minus illum commendes, ſolitus dicere abſtinere te ab illo allegando, ne ab eo mutuatus eſſe ſententias videreris. Mitto alia, quæ ille me vetat proferre. Memineris te multum ei eſſe obligatum. Doleo quod à te tam indignis modis tractetur. Ille te monuit ne illam calumniam imponeres Sanctis Vincentio Lirinenſi, & Hilario: ne Baronium toties deſereres, quem virum ille mirificè colit, & veneratur. Ac ne quid de illo ſiniſtrum propter illum prologum ſuſpiceris, mihi ſocio eius intimo conſtat, cum illum ſcripſit de te, ne per ſomnium quidem cogitaſſe. Querela tua de ignorantia Grammaticæ in indice libri poſita inanis eſt, quia index ille textus eſt ab alio, non à P. Macedo. Quod mihi conſtat Veronæ eum comitanti. Querimonia, quod ille te non viderit Florentię, non eſt iuſta; nam potius à te ille debuiſſet inuiſi, ſenex, & hoſpes. Facilè tibi eſſet illum videre in Palatio Sereniſſimi Magni Ducis, vbi Reuerendiſſimus P. Generalis tuus à P. Macedo ibi tum pręſente officiosè conuentus, & habitus eſt, à cuius te comitatu abſtraxiſti: Noueras P. Macedũ in aula eſſe cauſa viſitandi, & viſendi Sereniſſimũ Magnũ Ducẽ, Principem incomparabilẽ, ſplendore, magnificentia, liberalitate, prudentia, iuſtitia, humanitate, cuius Macedo egregias animi, & corporis dotes vbique prędicat, prędicabitque dum vixerit, quemadmodum etiam extollit, extolletque eximias virtutes Sereniſſimi, ac Eminentiſſimi Principis Leopoldi Cardinalis, quę ſine magno pręconio, & admiratione enarrari nõ poſſunt. Sciunt omnes P. Macedum hominem eſſe mitiſſimum, & officioſiſſimum, nec ego dubito, eum ſi diutius foret Florentię, & per tempus liceret (fuit enim maxime pluuioſum) in cęnobium tuum venturum, & Patres, quibus multum ſe debere fatetur, inuiſurum. Querela de Orbilio facetia eſt intra Grammaticam, non conuitium, vt tua, quę ſunt extra argumentum, & aculeata contra decorũ, & famã viri. Ceſſat itaque omnis materia tuarum querelarum, & P. Macedo ab omni ſuſpi-

 cione

cione liber eſſe comperitur. Solatio erit P. Macedo ſimilem ſe euaſiſſe Auguſtino, quem alumnus Licentius deſeruit, & Iulianus impugnauit. Abſoluo Epiſtolam, verbis Auguſtini lib. 2. contra Maximinum initio. Vbi cum illo multas eruditiones, & auctoritates, & locos copioſiſſimè afferente ſubtiliter, & acutè diſputans ait. *Quid tibi viſum eſt tam multa dicere, & pro cauſa, quæ inter nos agitur nihil dicere, quaſi hoc ſit reſpondere poſſe, quod eſt tacere non poſſe.*

Redeo ad Hilarium ſex tu contra numerabas, ego ſexcentos pro illo numerarim, & priſcos. Mihi certe videtur mirum, quòd Patres antiqui, vt Alcimus Auitus, S. Fulgentius, S. Iſidorus, Ioannes Antiochenus, & alij qui Caſſianum, & Fauſtum Epiſcopum Regienſem aperte inſimulant, & culpant de hæreſi Semipelagiana, ne leuiter quidem tangant Hilarium Arelatenſem, cùm tamen ille coæuus fuerit Caſſiano, & Fauſto. Prope erant, & vicini illi Sæculo citati PP. & nihilominus cum omnes acriter pugnarent pro Auguſtini ſententia, nullus eorum tamquam hoſtem ſibi contrarium vidit, aut habuit Hilarium Arelatenſem. Solus Pater Noris poſt duodecim Sæcula à tempore Hilarij Arelatenſis de longinquo poſitus hunc Semipelagianiſmi næuum in eo animaduertit, durior Gennadio.

D. Leo in volumine ſuorum operũ typis excuſſo Lugduni apud Michalem Liberal. Epiſtola Decretali 106. ſcribens ad Epiſcopos per Arelatenſem Galliæ Prouinciam conſtitutos poſt obitum Sancti Hilarii ita loquitur. *Quod ergo in Arelatenſium Ciuitate, defuncto Sanctæ memoriæ Hilario, virum etiam nobis probatum Fratrem Rauennium, ſecundum deſideria Cleri, honoratorum, & plebis, vnanimiter conſecraſtis, bonum Fraternitatis Veſtræ opus noſtro iudicio comprobamus.*

D. Proſper lib. 2. de vita contemplatiua. Cap. 9. *Denique Sanctus Paulinus, vt ipſi melius noſtis, ingentia prædia, quia fuerunt ſua, vendita pauperibus erogauit, ſed cum poſtea factus eſſet Epiſcopus non contempſit Eccleſiæ facultates, ſed fi-*

delis-

deliſſime diſpenſauit, quo facto ſatis oſtendit, & propria debere propter perfectionem contemni, & ſine impedimento perfectionis poſſe Eccleſiæ, quæ ſunt profecto communia, poſſideri. Quid Sanctus Hilarius? Nonne & ipſe omnia bona ſua, aut parentibus reliquit, aut vendita pauperibus erogauit? Is tamen cum merito perfectionis ſuæ fieret Eccleſiæ Arelatenſis Epiſcopus quod illa tunc habebat Eccleſia non ſolum poſſedit, ſed etiam acceptis fidelium numeroſis hereditatibus ampliauit. Iſti ergo tam Sancti tam perfecti Pontifices factis euidentibus clamant poſſe, & debere fieri quod fecerunt.

Tandem vt appareat quanta ſit doctrina, & eruditio Macedi accipe hoc ſpecimen Venetum, & obſtupeſce.

Leonis Sancti Marci Rugitus Litterarij per dies octo continuos ore P. Macedi obſeruantis Minoritæ prolati:

I. Sacer

Sereniſſimo Principi DD. Dominico Contareno Venetiarum Duci.

DE Sacra Scriptura, tum veteris, tum noui Teſtamenti, deque eiuſdem ſenſibus, verſionibus, interpretatione, expoſitione.

II. Sacer

Illuſtriſſimo, ac Excellentiſſimo D. Aloyſio D. Marci Procuratori Contareno.

De Romanorum Pontificum ſerie, ſucceſſione, authoritate ſuprema: deque Concilijs Oecumenicis, & cæteris, ac eorum Cauſis, Præſidibus, Doctrina.

III. Dicatus

Illuſtriſſimo, ac Excellentiſſimo D. Andreæ D. Marci Procuratori Contareno.

De Hiſtoria Eccleſiaſtica: tum ab Adamo vſque ad Chriſtum: tum à Chriſto vſque ad annum præſentem.

IV. Dicatus

Illuſtriſſimo, ac Excellentiſſimo D. Angelo D. Marci Procuratori Corraro:

De Sanctorum Patrum, & Græcorum, & Latinorum ætate,

te, & Doctrina, ac præcipuè S. Auguſtini, cuius opera omnia exponentur; ſententiæ afferentur: defendentur.

V. Conſecratus

Illuſtriſſimo, ac Excellentiſſimo D. Nicolao D. Marci Procuratori Sagredo.

De tota Philoſophia: & Theologia ſpeculatiua, & Morali: ac illius ſcholis, præcipuè Scotica, Thomiſtica, Ieſuitica: deque Sacris Canonibus, & Inſtitutis: ac libris iuris Ciuilis.

VI. Conſecratus

Illuſtriſſimo, ac Excellentiſſimo D. Baptiſtæ D. Marci Procuratori Nanio.

De Hiſtoria Græca, Latina, Barbara, præcipuè Itala, & Veneta.

VII. Dedicatus

Illuſtriſſimo, ac Excellentiſſimo D. Petro D. Marci Procuratori Baſadonæ nunc S.R.E. Cardinali.

De Rhetorica, ac illius arte, ac methodo: ad vſum ita redacta, vt quamcumque quis quæſtionem dicenti ponat, de ea ex tempore dicentem audiat.

VIII. Dedicatus

Illuſtriſſimo, ac Excellentiſſimo D. Antonio Grimano ad Summum Pontificem Oratori electo.

De Poetica ad mentem Ariſtotelis: deque illius formis: & verſibus. Poetis præcipuis Græcis, Latinis, Italis, Hiſpanis, Gallis. Oblata quauis materia, ex temporalis eam Poeta ſuſcipiet, & verſu deſcribet.

HAs Theſes ſumma omnium expectatione, & admiratione exceptas ſuſtinuit Pater Macedo, euentu feliciſſimo, Præſentibus multis Excellentiſſimis DD. Procuratoribus Sancti Marci, & compluribus Senatoribus, & Nobilibus Venetæ Reipublicæ, & magno numero Doctorum, ac Religioſorum virorum, etiam alieniginarum, quos fama exciuerat. Interrogarunt, & probarunt hominem innumeris quæſitis, & argumentis Doctores, ac Magiſtri omnium ordi-

ordinum: quibus ipſe ad votum reſpondit: ac ſi præmeditata omnia habuiſſet. Tanta felicitate, vt nunquam titubarit, nunquam dubitarit, nunquam hæſerit, nunquam cunctatus fuerit. Imo ſæpè accidit, vt arguentibus quæ obijciebant, aut obliuiſcentibus, aut male recitantibus, ipſe dicenda ſubminiſtraret, & corrigeret. Inter quos fuit vnus qui Sacræ Scripturæ locum malè citarat: & alter cui locus Virgilij memoria exciderat: & tertius qui nonnullos authores ſuſpectos pro ſua ſententia allegauerat. Primo igitur teſtimonium Sacræ Scripturæ correxit. Secundo verſus Virgilij ſuggeſſit. Tertio ſubtraxit ſuſpectos authores, & idoneos ſubminiſtrauit. Iam verò Actio nouiſſima de Carmine excmporali admirabilis viſa eſt omnibus. Is fuit enthuſiaſmus hominis, vt pluſquam duo millia verſuum repentè effuderit, & argumenta ſibi propoſita, ex temporali Carmine reddiderit: inter quæ fuerunt duo: Gigantomachia, & furor Medeæ Filios occidentis. Hæc ille vix audita ſuſcepit, & verſibus ornauit ingenti plauſu, & admiratione. Faſſi ſunt omnes nunquam ſe ſimile quidquam vel vidiſſe, vel audiſſe: nec ſibi perſuadere potuiſſe vnum hominem tot tamque diuerſa genera ſcientiarum complexurum fuiſſe. Mirati & acumen, & eruditionem, & eloquentiam, & Venæ Poeticæ vbertatem. Terminauit actionem Epigrammate in laudem Vrbis Venetiarum pari omnino illi celeberrimo, ab inſigni Poeta Iacobo Sannazaro compoſito. Quod quia excellens habitum fuit, in Bibliotheca Publica Sancti Marci auctoris manu ſcriptum affigi iuſſum, & præterea ad vſum communem typis mandatum. Itaque eum Virum dignum Senatus iudicauit, qui Ciuitate Veneta donaretur, & cui Cathedra Patauina, quæ tunc vacabat, liberali ſtipendio præter conſuetudinem aucto aſſignaretur. Depingi vero eum ſuis ſumptibus curauit Illuſtriſſimus, ac Excellentiſſimus Dominus Antonius Grimanus tunc Orator ad Summum Pontificem deſtinatus, & hodie apud ipſum legatus. Sed Pictura opus non erat ei, cuius fama futura

erit

erit immortalis. Sit hæc inſignis Reipublicæ Venetæ Sereniſſimæ laus, veræ ſemper, vbicumque reperiatur, virtutis rationem habere, ac homines etiam alienos, & calamitoſos ſuſcipere, protegere, ornare: & Studijs Pacis, & Armorum iuxtà florere. Domi quidem ea iuſta & mitis: Foris ſtrenua & ferox, ac de Turcarum potentia opibus, viribus, quæ inſuperabiles hactenus videbantur, victrix, ac triumphatrix.

DE VRBE VENETA.

EPIGRAMMA.

CVm Deus humanam vellet ſibi iungere gentem,
Et iunctam thalamis conſociare ſuis,
Condidit hunc (mundi quem circulus exprimit) orbem,
Annulus vt Sponſæ pignus in orbe foret;
Deerat gemma tamen, donec benè nata profundo,
Extulit Vrbs Venetum, gemma futura caput.
Tum Deus ad Sponſam, iuſtum en tibi pignus Amoris,
Vrbs Venetum gemma eſt, Annulus orbis erit.

CORONIS.

Martyrol. Gallican. 5. Maij.

ARelati Sancti Hilarij Epiſcopi, & Confeſſoris Præclariſſimi. Is cum nobilitate natalium, eximia corporis forma, ſummo ingenij acumine, omni denique virtutum genere eſſet ornatus, vſque adeo Charitate flagrauit, vt pro reficiendis pauperibus, ruſticationem, homo longè aliter educatus, contra vires ſuas exercuerit. Sed & fidei ardentiſſimus cultor, pro eius ſinceritate tuenda aduerſus Pelagianos, Sancti Auguſtini cuius diſcipulus fuerat ſcripta canino ore corrodentes, multo labore deſudauit, doctrinamque, quam Auguſtinus ipſe directis ad ipſum Hilarium, ac Proſperum de Sanctorum prædeſtinatione, & eorundem

rundem